

Mötesanteckningar samråd mänskliga rättigheter

Mötesdatum: 2021-03-24
Tid: Klockan 13.00 – 16.00
Plats: Digitalt i Teams.

Deltagande organisationer

Antidiskrimineringsbyrån Väst
Amnesty International
Individuell Människohjälp
Integrationsforum mot rasism/Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodal
MÄN
RSFU Göteborg
Svenska Röda Korset

Förhindrade organisationer

Göteborgs FN-förening
Göteborgs Interreligiösa Råd
Göteborgs Kyrkliga Stadsmission
Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa Region Väst

Övriga deltagare

Louise Åsenfors (S), beredningen för mänskliga rättigheter
Ulla-Britt Hagström (L), beredningen för mänskliga rättigheter
Emma Broberg, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen
Sofia Nilsson, Kunskapscentrum för jämlik vård, Västra Götalandsregionen

Dagordning	Ärende
1	Incheckning och presentationsrunda Mötets ordförande Louise Åsenfors hälsade alla välkomna och förklarade detta första samrådsmöte för år 2021 öppnat.

I slutet av år 2020 beslutade regionstyrelsen om ny ordförande till beredningen för mänskliga rättigheter, Ulla-Britt Hagström (L). Ulla-Britt kommer delta som permanent ledamot i samrådet för mänskliga rättigheter och hälsades varmt välkommen i samrådet. Utöver politiska uppdrag i VGR, sitter Ulla-Britt i kommunfullmäktige i Skövde kommun.

Föreningen RFSU Göteborg hälsades också varmt välkommen till samråd mänskliga rättigheter. RFSU Göteborg har under aktuell mandatperiod ingått i samråd hbtqi, men byter nu till samråd mänskliga rättigheter efter eget önskemål. RFSU Göteborg är en lokalförening av Riksförbundet för sexuell upplysning, RFSU. Genom sexualupplysning, utbildning och opinionsbildning vill RFSU verka för att sprida en kunskapsbaserad och öppen syn på sex och relationer.

Vi gick därefter en runda där samtliga deltagare fick presentera sig och lyfta vad som är på gång i organisationerna:

Antidiskrimineringsbyrån Väst:

Föreningen bytte under år 2020 namn och nya broschyrer kommer att komma inom kort. Föreningens årsmöte kommer att äga rum samma kväll som dagens samrådsmöte. I övrigt lyfter föreningen att de har haft ett barnrättsprojekt som avslutas nu. Ett webinarium kommer ske den 29 april med slutsatser och resultat från projektet. Under våren kommer föreningen att arrangera två stycken digitala temadagar om funktionalitet, arbetsliv och utbildning, mer information kommer när datum är klart för dessa temadagar. Föreningen kommer också att delta på vårens nationella MR-dagar som sker digitalt.

Integrationsforum mot rasism/Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodal:

Föreningen har haft sitt årsmöte och där beslutades att Antidiskrimineringsbyrån Trollhättan byter namn till Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodal, som ett sätt att visa att de täcker in hela området Fyrbodal. Samtliga 18 antidiskrimineringsbyråer i Sverige driver gemensamt ett digitalt projekt för närvarande som heter "Diskriminering pågår - byråerna berättar", där de informerar om sitt arbete. Genom pandemin har föreningen tappat många av sina tidigare målgrupper, på grund av att många inte kan ta del av den nya tekniken med mera. Det här är en utmaning som föreningen arbetar vidare med.

Individuell Människohjälp:

Genom pandemin har föreningen haft svårt att nå den vanliga målgruppen och därmed delvis fått en ny målgrupp. De människor som verkligen skulle behöva ta del av [IM:s](#) mötesplatser når föreningen tyvärr inte idag. Större utbildningsinsats sker för närvarande internt på IM kring rasism och antirasism.

	<u>Amnesty International:</u> Föreningen kommer att arrangera ett webinarium den 31/3 om mänskliga rättigheter för äldre under pandemin. Under våren kommer Amnesty att driva påverkansarbete gentemot regeringen om behovet av ny konstillhörighetslag, där det handlar om att separera den medicinska och den juridiska aspekten. Viktigt att få upp den här frågan på den politiska agendan igen. Föreningen planerar också ett arbete om de svenska regionernas stöd för människor som utsatts för våldtäkt och sexuellt brott. Stödet ser olika ut i olika delar av landet. <u>MÄN:</u> Planering pågår inför nästa förbundsmöte som är i oktober. Inför detta sker arbete med positionspapper och plattform med mera. Genom att allt föreningens arbete för närvarande sker digitalt når föreningen på ett sätt ut till fler personer än tidigare, bland annat personer boende på landsbygd och personer som i vanliga fall har svårt att ta sig till fysiska möten. <u>Svenska Röda Korset:</u> Föreningens årsstämma kommer att hållas i slutet av maj och bestå av en hel veckas evenemang. Föreningen har stort fokus på påverkansarbete både nationellt, regionalt och lokalt. Samtidigt sker en intern omorganisering. Föreningen bevakar för närvarande migrationslagstiftningen och hur den i slutändan kommer att se ut. På regional nivå medverkar Röda Korset i VGR:s arbete med vaccinering av människor i utsatthet. Handlar om att nå ut med information så att varje människa kan ta ett eget beslut i frågan, eftersom mycket felinformation sprids. Föreningen har också uppmärksammat att rätten till vård har tagit ett steg bakåt genom pandemin. Det finns exempel där receptionister och sekreterare blir gatekeepers och hindrar vård till bland annat personer som inte har svenska som modersmål.
2	Godkännande av dagordning, inklusive anmälan av övriga frågor På grund av sjukdom kommer dagens planerade fördjupning om rättigheter för människor som lever i hemlöshet under ledning av Göteborgs Kyrkliga Stadsmission att utgå. Dagens fördjupning blir istället "Destruktiva maskulinitetsnormer" och leds av föreningen MÄN. Med denna korrigering godkändes dagordningen och inga övriga frågor anmälades.
3	Föregående mötesanteckningar – Emma Broberg På samrådets föregående möte 21 oktober 2020 hölls fördjupning med koppling till samrådets färdplan under ledning av Individuell Människohjälp på rubrik "Antirasism och mänskliga rättigheter". Under fördjupningen diskuterade samrådet bland annat hur föreningarna i samrådet förhåller sig till MR-principen om delaktighet när det gäller att stämma av frågor som VGR

	vill ha inspel på. Samrådets deltagare fick också pröva på de reflektionsövningar som IM använder i sina utbildningar om antirasism. På föregående samrådsmöte gjorde vi också en muntlig utvärdering av vårt samrådsarbete under 2020 och tankar inför 2021. I utvärderingen lyftes bland annat att vi ser fram emot fysiska möten då det ger en annan dynamik och utbyte. Vi behöver också arbeta för att säkra att alla ska vara delaktiga i de digitala mötena. Konkreta frågor/områden som VGR vill ha samrådets synpunkter på lyftes som en aspekt som fungerat bra under 2020 och något vi ska behålla 2021. <u>Återkoppling på fråga från föregående möte som samråd mänskliga rättigheter lyft vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet:</u> Regionstyrelsen i Västra Götalandsregionen fattade 2019 beslut att främja och öka idéburna offentliga partnerskap (IOP). Ett partnerskap bygger på en aktiv dialog. Föreningen Svenska Röda Korset upplever dock svårigheter i att upprätta och/eller bibehålla denna dialog med nämnderna genom tjänstepersoner. Föreningen upplever att initiativ till dialog skjuts upp på obestämd tid eller följs upp i form av avrapportering, vilket inte främjar en ömsesidig dialog och skapar en osäker framtid. Frågan har utretts vidare och behandlats av beredningen för mänskliga rättigheters presidium. Emma informerar om att arbete pågår i VGR med framtagande av regiongemensamma riktlinjer för IOP. Dessa kommande riktlinjer ska förtydliga modellen för kontinuerlig dialog mellan det offentliga och det civila samhället. VGR har dialog med det civila samhället kring den här synpunkten. Kommentar från Svenska Röda Korset: Föreningen finns med i det pågående arbetet med regiongemensamma riktlinjer för IOP och understryker vikten av att det civila samhället kan ha dialog även med politiker i nämnderna, inte bara tjänstepersoner. Mötets ordförande sammanfattar ärendet med att vi fortsätter bevaka frågan.
4	Fördjupning med koppling till färdplan för samrådet 2019-2022 under ledning av föreningen MÄN. <u>Tema:</u> Destruktiva maskulinitetsnormer Fördjupningen inleddes med att vi tog del av en film från "Machofabriken", ett verktyg för arbete för jämställdhet och mot våld bland unga. Vi gick därefter en incheckningsrunda där var och en fick reflektera utifrån någon av följande frågor kopplade till filmen:

1. Vad handlar filmen om?
2. Spelar det någon roll att han är man?
3. Hur vet han vilka lådor han ska spara?
4. Varför är han i underkläder?

Synpunkter som lyftes i incheckningen:

- Normerna är så tydliga i vårt samhälle att han vet vilka lådor han ska spara.
- Normerna/lådorna skapar trångt livsutrymme.
- Att han enbart har underkläder på sig kan syfta till att illustrera normen om vältränad, ung, vit man.

MÄN gick igenom olika sätt som normer upprätthålls genom i vårt samhälle. Genomgång gjordes också av begreppen "Lilla och stora rummet" samt dess spelregler vilka MÄN bygger sina grupper på. Det lilla rummet står för självreflektion, medan det stora rummet står för omvärldsanalys.

Samrådet diskuterade därefter frågan "Finns det något du tycker är extra anmärkningsvärt om våra föreställningar kring hur kvinnor, icke-binära eller män förväntas vara i en machokultur?"

Synpunkter som lyftes i diskussionen:

- Egentligen inte. Vi är så vana vid normerna att vi inte ser dem som anmärkningsvärda.
- Koppling till Göran Lambertz "trädgårdsintervju" – det är den här typen av strukturer som håller uppe machokulturer i vårt samhälle.
- Vi ska inte underskatta behovet av att veta vad som gäller och där blir våra normer en sorts trygghet, även de destruktiva. Normerna kan ändras snabbt men människan har ändå ett stort behov av att veta vad som ses som det normala.
- Normerna för hur vi ska vara och bete oss har ändrats under tiden, men det handlar snarare om tillägg av fler normer och förhållningssätt än att vi har tagit bort något. Det gör det stressande för individen att leva upp till alla dessa.

	Fördjupningen avslutades med följande frågor som vi fick med oss som en hemläxa att reflektera vidare kring: 1. Vad tycker ni är vanliga föreställningar kring hur vi som drivande förväntas vara i de organisationer som vi representerar här? 2. Vilka av de förväntningarna skulle ni vilja ta bort? Samrådet tackade MÄN för en mycket givande fördjupning. <i>MÄNs power point presentation bifogas mötesanteckningarna.</i>
5	Återkoppling på inspel från samråd mänskliga rättigheter till VGR:s Kunskapscentrum för jämlik vård och Lärandecenter för Migration och Hälsa kring att insatser i en pandemi ska omfatta alla människor. Sofia Nilsson, regionutvecklare på VGR:s Kunskapscentrum för jämlik vård (KJV) har i ett utskick till samrådet i januari gett exempel på insatser vars syfte är att säkerställa en tillgänglig och jämlik vård för personer som på grund av exempelvis legal status, språkkunskaper eller hälsolitteracitet kanske befinner sig längre från vården. Sofia medverkade på dagens samråd för att fånga upp eventuella medskick från samrådet. Sofia informerade att de insatser som beskrivs i underlaget nu mer befinner sig i en fas med vaccinationsarbete. VGR har en särskild satsning kring att nå människor i utsatthet med vaccinering. <u>Synpunkter som lämnades från samrådet till Sofia:</u> När det gäller papperslösa och utsatta EU-medborgare är det viktigt att inte fastna i vad lagen säger, utan att ha fokus på att hindra smittan. Viktigt att tillse att informationen är tillgänglig för varje människa. Hur nås människor som inte nås via "de vanliga" kanalerna, som webb och telefon med mera? Det finns också människor som inte tar till sig information som är tillgänglig för dem och mycket konspirationsteorier florerar. Våld i nära relationer har ökat och många barn/unga har ökad psykisk ohälsa genom stängda skolor. Viktigt att ha med sig detta perspektiv i arbetet.
6	Information från beredning mänskliga rättigheters sammanträden 25 november 2020 och 10 februari 2021. Den 25 november behandlade beredningen för mänskliga rättigheter bland annat ärende om fördelning av organisationsstöd till organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning och patientföreningar 2021,

	samt fördelning av verksamhetsstöd för mänskliga rättigheter 2021. Vid detta tillfälle behandlade beredningen för mänskliga rättigheter också regeringens demokratideklaration. Deklarationen har tagits fram av kommittén Demokratin 100 år och syftar till att samla och engagera aktörer som vill stödja och stärka demokratin. Den 25 november ställde sig beredningen för mänskliga rättigheter även bakom förslaget till mål för social hållbarhet för Västra Götalandsregionen och de verksamheter som finansieras av Västra Götalandsregionen, samt sände vidare förslaget till regionstyrelsen för fortsatt behandling. Målen har sedan dess beslutats i regionstyrelsen 2 mars och väntas beslutas i regionfullmäktige den 13 april. Målen som de ser ut i nuläget går att ta del av via följande länk: https://www.vgregion.se/regional-utveckling/verksamhetsomraden/social-hallbarhet/mal-for-social-hallbarhet-2030/ Den 10 februari behandlade beredningen för mänskliga rättigheter bland annat fördelning av verksamhetsstöd 2021-2022 till sverigefinska och tornedalska organisationer i Västra Götaland, samt fördelning av verksamhetsstöd för mänskliga rättigheter med fokus på pridefestivaler 2021. Vid detta tillfälle godkände beredningen för mänskliga rättigheter också förslaget om att RFSU Göteborg byter samråd från samråd hbtqi till samråd mänskliga rättigheter. Protokoll och handlingar för beredningen för mänskliga rättigheter finns via länk: https://www.vgregion.se/politik/politisk-organisation/beredningar-komiteer-och-utskott/kommitten-for-manskliga-rattigheter/
7	På gång och utmaningar för organisationerna? (runda med några minuter/organisation) <u>Antidiskrimineringsbyrån Väst:</u> En stor utmaning är att antidiskrimineringsbyråerna blir tillfrågade i stor utsträckning att ge inspel i remisser och arbetsprocesser. Det är jättebra att många aktörer efterfrågar antidiskrimineringsbyråernas synpunkter och kompetens, men det är svårt för föreningen att hinna med. En utmaning att arbetet professionaliseras, trots att det ändå är ideella föreningar det handlar om. <u>Amnesty International:</u> Inget att tillägga utöver det som lyftes i dagens incheckning. <u>Integrationsforum mot rasism/Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodals:</u> Föreningen kommer under året att fokusera på påverkansarbete om hotet mot demokratin, som är tänkt att gå som en röd tråd i många aktiviteter. Bland annat har planeringen av höstens MR-dag startat, där hotet mot demokratin är tänkt som tema.

	<u>MÄN:</u> Instämmer med det som Antidiskrimineringsbyrån Väst lyfter kring utmaningen att hinna med alla förfrågningar som kommer. Problem finns med utmattning hos eldsjälarna. På så sätt pratar MÄN för närvarande om att de behöver bli mer professionella och bli fler aktiva. <u>RFSU Göteborg:</u> Föreningen har genom omställning till digitala utbildningar på ett sätt kunnat nå fler, än vad som annars hade varit möjligt. Bland annat har RFSU Gbg genomfört digital informatörsutbildning och antirasistisk studiecirkel. <u>Röda Korset Sverige:</u> Fokuserar i Västra Götaland just nu på hur Röda Korsets vårdverksamheter kan vara ett komplement till VGR:s vård. Genom frivilligarbetet möter Röda Korset fler människor än de som söker vård, men som har behov av vård. Föreningen diskuterar också vad av föreningens arbete som kan behållas digitalt efter pandemin, som ett sätt att hushålla med sina resurser.
8	Övriga frågor Inga övriga frågor behandlades.
9	Är det några frågor från dagens möte som ska lyftas vidare till beredning mänskliga rättigheter via presidiet? Inga frågor från dagens möte lyftes vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet.
10	Frågor till framtida samrådsmöten? • Vem tar stafettpinnen till nästa fördjupning? Svenska Röda Korset har sagt ja till att ta stafettpinnen till nästa fördjupning 19 maj. Tema blir tortyrens effekter på människor och Svenska Röda Korsets arbete med att upptäcka tortyrskador på människor som kommit till Sverige som flyktingar. • Återkoppling kommer 19 maj ske av VGR:s Mål för social hållbarhet 2021-2030 efter regionfullmäktiges beslut 13 april. Diskussion kommer därefter påbörjas om målens genomförande tillsammans med samråden. • Ansvariga tjänstepersoner för VGR:s arbete med suicidprevention har ställt fråga till beredningen för mänskliga rättigheters samtliga fem samråd om intresse finns för diskussion och inspel, antingen på mötet i maj eller på mötet i september. Samråd mänskliga rättigheter är

	positiva till att diskutera suicidprevention på framtida samrådsmöte. Emma pratar vidare med ansvariga tjänstepersoner om upplägg. Samrådets föreningar är när som helst välkomna att höra av sig till Emma med tankar och förslag på frågor till framtida samrådsmöten.
11	Utcheckning, reflektion över dagens möte <u>Synpunkter som lyftes i rundan:</u> Upplyftande möte Ett möte som har gett mycket energi Känner mig påfylld Ser fram emot fortsatta fördjupningar då de ger väldigt mycket. Känner mig peppad och glad Högt engagemang – tar med mig diskussionen om att eldsjälar riskerar att gå in i väggen om inte balans hittas. Väldigt givande fördjupning Bra med information om olika delar av VGR, som dagens besök av Kunskapscentrum för jämlik vård. Det ger en bra överblick av organisationen VGR och önskemål att vi fortsätter med dessa besök. Härligt att vi är igång med samrådsarbetet för år 2021 igen. <u>Mötets avslutande:</u> Mötets ordförande tackade för allas deltagande och engagemang samt förklarade mötet avslutat.

Nästkommande möten:

2021-05-19, kl. 13.00-16.00, digitalt över länk
 2021-09-15, kl. 13.00-16.00
 2021-11-17, kl. 13.00-16.00

Beredning för mänskliga rättigheter

Antecknat av

Emma Broberg

Avdelning social hållbarhet

emma.broberg@vgregion.se

0768-091954